

TITUSA

Pauroofa Titusana ákara rúmamaqóo úfafa.

1 ¹Qinée maqásaa fasiqa Pauroosa Ánutuna aináinirannai diqiqoosá máridaqa. Ásauku mundírana Yísuna ufa aníndiri írimarunausa máridaqa Titusa anímma ákara rúmamaqaidaqa.

Rusandeesámumasee Ánutufa qiní qumáreeqeenoo narísaa mundímariasara mapukú nímaqaaneera qifaqa ufa nímidafa. Ánutufa qiníara misá maréeqee Yísuna kúqaa ánoona firaa iriranaki mara quqáannee qifaqa miqídaqa. ²Mi-kuqaa iriráfa náaru náaru máriranaki fifándinnanasaa mundínoo mári írirafa máridanoo. Ánutufa sía únna qímarifa ánoona ufa qímarifa náaru márirana maasá qímiraree qinau. Óoqai maa-maqa maaqáfa sía máru kamuqoo mi-kamúqoo kásooqaqee maasá qímiraree qíma afeekaíkinau. ³Mifá óoqai náaru márirana kásooqaqee qímiraree qunára dóo maqee maa-fasannái andeeqára aukuannee qímaqoofa miná ánoona Yísufa maa-fasannái dóo kooroo ínoo máridanoo. Ánutufa maasá mandáinainakinaana qumáree marífa firaaqóo qímaqimina mi-ufána qímannimidaqa.

⁴Titusa qinée aní qímamíafannana anée aneenná írirana Yísunaki quqóonafa máriannanara qinée aníara qiní qímaaku fee qídaqa aníndiri Yísuna íriranamau fímarunnanaki kéeqee marunnanara maa-akarána aní rúmamaqaidaqa. Yísufa ásauku mundírafa maasá asumu máree marífa máridanoo. Mifá faqa miná ákoofa Ánutufa faqa narí áfaarirana faqa narí asooárana faqa aní áaku amaqáani.

Pauroofa Titusana aináinianeera óosana aakápanau.

⁵Qinée úfaasu Kareetee áfumaki aní Titusana máfi áiseeqa fíqa. Aníndiri miqóo máridaqa moómoo ainaina sía andeeqáranaki aní máfi áiseeqa anée miná andeeqáa. Anée maqúsa maqusa Yísuna ufa írimariasasaa rakísirausa paqúrimasee misá rakísirausaikia. Miqíanneera faqa aní máfi quqéeqa.

⁶Qinée Pauroosa aamúaqira ufa indaarú qímamíafannana Titusa anée sía aunúa dóo miqóo kai fúa. Qinée maaqí qímasee qímamíafannana anée faqa maa-ufána qímannimíanaqa misá iriséeqa máraaqa. Yísuna ufa írimariasasaa rakísiraua sía moo áaqarafa misáki máriani.

Andeeqárausa kai máriaqa, moodáa anaasee faqaafa máriannoo. Miná faiqi námú Yísuna ufa írimarinausa máriaqa sía kaukaata qímarinausa máriaqa, sía ufa rukíee marínausa máriaqa. ⁷Yísuna ufa írimariasasaa rakísiraua Ánutuna aináiníranasaa rakísiraua márianara sía moó áaqarafa misáki máriaqeera qídaqa. Misá sía áanooqiraua máriaqa. Sía qúsasaa rákimarinausa máriaqa. Sía nammári námasee fúrufari maríasa máriaqa, sía dauní rákirana uqéererausa máriaqa, sía aináina munnimmara káaqa nímuqusiraua máriaqa. ⁸Yísuna ufa írimariasasaa rakísiraua áfaarimariasa faqa kásimariasa faqa mi-marirána marínausa kai máriaqa. Misá andeeqáranara kai rímaríasa máriaqa. Misá nári naundurá faqa nimanara faqa írimarinausa máriaqa. Misá andeeqárausa faqa ánukaraua faqa nári márirana andeeqásee márifafa máriaqa. ⁹Yísuna ufa írimariasasaa rakísiraua misá ámiqímasee Ánutuna ufa aníndiri qímannimíafannana irisée qumáree marínausa máriaqa. Misá Ánutuna ánoona ufannai poodúqainaqa akaqáusa áaqara ufa qínausa iriséeqa quandáfi andeeqásee nári mandá óosanara qímannimíafa.

¹⁰Titusa anée saikí maríanna maqusanakinaa fasiqa anaasee moómoosa Yísuna ufa irisée quándakifaqa nóori rumbára ándaama aanna rée maríasa márifafa maaqandá ufa rukíasee moómoosa faqa nífiqeeqeenoo káqirunna ubeekáidaqa náriqa mandóosanara qímannimíaqee qídaqa. Yuda máqanaasa káaqa miqí maríasa máridaqa nári ufakíqari Yísuna ufasáa mundúseeqa quándaki nári faqa akaqáusa faqa nífiqamaree káaqa káqirunna ubeekée maríasa máridaqa. ¹¹Misá ufa taikáani fee qídaqa. Misá faiqí narí ánaaqa faqa narí faiqi námufaqa maréeqeeqa munnimmará kái iriséeqa nisaurúqaana óosana óosana mandáinainaki quqémariasa máridaqa.

¹²Moó Kareetee máqanna fafiqa fannoo náriqa ufa qídanoo ákara rímaru fafiqa fannoo óoqai kúqufa maaqí qímasee narí máqannaasara qímasee ákara rínau. Kareetee máqannaasa maqee maqee únna ufa qímariasa máridaqa, káaqa mandóosana máraidaqa fainíara foora ímariasa máridaqa. Kudikí maríasa káaqa nárana moómoo néemariasa máridaqa.

¹³Qinée Pauroosa minára maaqí qídaqa. Mi-fasiqáfa narí máqannaasara dóo kúqaa miqí maríasee qinau. Titusa anée faqa minára irisée kooroomásee rakéemasee nimambainá qímasee áranaiqi qímannimíafa. Miqí qímasainaqa Kareetee máqannaasa sía káqirúnna fuaqa Ánutunasaa saqárikirafa afeekaikámafi máridaqa ánoona ufasáqari quándaki únna ufa qímariasa naakápaifaqa sía misá naakáparana íriaqeera. ¹⁴Yuda

máqannaa úri ufa faqa ánoona ufa minnísee maríasa sánda ufa faqa sía íriaqeera nimambainá qímasee qímannimianneera qímamidaqa únna ufa minnísaqéera. ¹⁵Qikairí síaisa aiqáma ainaina qáfamaseenoo minakínaa mandá óosana sía írirai minakínaa ámiqira óosaná kai qáfamasee minára asasídanoo. Nári maraquana kúqirausa nári márirana írirana putaa írausa ánoona ufara sía fee qímasee aiqáma ainainara mandáikinoo márídanoo fee qídaqa. Misá náriara maasá Ánutunara íridaqee qímariasa. ¹⁶Ámiqi maríasa anirarisámeeqee mandáki quqéemariasa misá nári nóokiqari maasá Ánutunara íridee qímasaídaqa quándaki nári áuqee maría ainainafa moomáu fímarifaqa maasá qáfamasee únna qídammiafoo qídaqa. Faiqí ánaaseera fídiqaaimariasa ufa rukíee maríasa mi-manda fasiqáusa márídaqa. Ámiqira saikara sía amanaikí maríasa márídaqa.

Pauroofa faiqí ánaasee firaasá naakápaaqee ufa qímannimianau.

2 ¹Titusa dóo misára qíqa maqee aníara qianáura. Anée Ánutuna ufa amana kai qímannimidana miná márirana amana kai Kareetee máqannaa fasiqa ánaasee qímannimia.

²Faiqí firaasá maaqí qímasee qímannimia. Írirana faqaasa máriaqa, nóori kándamasee máriaqa nári naundurá nimanara óonumafi írimarinausa máriaqa. Nári Yísuna saqárikiranasaa mundúfi máriaqa. Naríara naríara úriqarara ainainee qímasee nímuqusirafa máriani. Sía típuqi maríasa naanna rámasee máriaqa reendeénamandee ubiqásee maríasa naanna raqá máriaqa.

³⁻⁵Ánaasee firaasá faqa miqí kai másee maaqí qímasee qímannimianaqa, misá márirana ánukara anaasee kámmambiqá máriaqa, misá moosára nífai sánduri maríana sía miqífaqa, sía mandá nammariinnai nídudusaa áruaqa. Misá fúka ánaaseeuqa ámiqira óosana uqannífiqasee naakápamásaiifaqa misá nári nifaaqiara ruaqéera nári faiqi námuaara faqa ruaqéera. Misá nári naundurá nimanara íridaqa máriaqeera. Misá ánukara anaasee máriaqeera misá ámiqimmandee nári nifaaqi faiqi námu qumíasana aináinasaa rakísirausa máriaqeera. Misá áfaaridaqa ámiqi marínausa máriaqa. Misá nári nifaaqmaaká ufara eedóo qímarinausa máriaqeera Titusa anée qímannimia. Misá miqíqá márifanoo akaqáusa ani nínadafeeqa sía Ánutuna ufara mandáinainee qiaqéera.

⁶Titusa anée miqí kai mándee kumaaráa faqa maa-ufána qímannimianaqa, misá faqa nári naundurá nímuqusa ámiqimasee máriaqa.

⁷Anée aneennára faqa aiqáma ainaina ámiqimmandee márínaqa misá aní qáfeeqa miqímandee máriaqa. Anée kúqaa uqanna óori runúsee márídana misá naakápamásee qímannimia. ⁸Anée mapukírufa kai qímannimianaqa sía quandáfi aníara fífau fáafau ufa qíífoo qifáranoo. Anée mapukíra ufa qímannimianaqa aníara níkooqee maríasa aní namuqáa faqa kaukaataqíra ufa qiannéera miná óosanara randéeqa nisaurífaranoo.

⁹Dóo aníara qíqa maqee feefaurúara aináini maríasara qianáura. Feefaurúara aináinimária fasiqausa anee maaqí qímasee qímannimia. Misá nári rakísirausa ufara sía rukíaaqa eedóo kai qiaqa. Nári rakísirausa asasiaqée áinainakaimmiaqa. Misá nári rakísiruasa ufa sía áti raqánnímiaqa. ¹⁰⁻¹¹Misá sía nári rakísirausa aináina qúmмуariaqa. Maqee maqee ámiqira óosana kái máree máriaqa aináinira faiqiuqa andeeqásee márifanoo misásaa rakísirafa misáki afaaqa quqásee máriani. Aináini maría faiqisa miqímandee ámiqimmandee márídaqa aiqámausa Ánutunara maasá innaarúnai asumu márirana nímimarifa miná naakáparanara ámiqiraneer qímasee maasá faqa márararee qiaqa. Miqínoo márínara maa-kamúqoo Ánutuna áfaarirana kooróómmínoo márídanoo. Minánnai aiqáma máqannaasa innaarúnai asumu márirana nímirafa dóo kooróómmínoo márídanoo.

¹²Ánutuna áfaarirafa maanára daakápaidanoo. Óosana óosana ainaina sía Ánutufinnai ubeekanóo mári ainainnara minnésaaqée qídanoo. Maa-maqánasaaqaraa áinainara káaqa rímariana nímuqusirana dóo quqáqee qídanoo. Maasá maa-maqánasaa márúnnaqoo qeeqá qímanara qeeqá daundurára iriséeqa aiqáma ainaina sía máraa qee qídanoo. Ánutuna áfaarirafa maa-maqánasaa márúnnaqoo maasá nírana márirana kúqaa kai qiaqée qídanoo. Maasá maa-maqánasaa márídaqa Ánutuna fooqáa márirana qiaqée qídanoo. ¹³Maasá miqíqa fífi íqa Yísuna innaarúnaindari koorooíra faasaanara asasammásee maaqóo áfeesida máriaqee qídanoo. Mi-faasaanná maasá Ánutufa, maasá mandáinaina númoo arusée innaarúna asumu márirana nímianinafa, Yísufa, Ánutuna ásauku mundírafa, firaa kaaqa qaranakiqari, qúriqararanakiqari kooroofanno. ¹⁴Mifá maasá kúqirana naríara maraséeno maasá sía máraaqeera maasá kúqiranaki mifá kéeqanau. Sía fifaufau kúqinai. Maasá qeeqá mandáinainakinaana maréeqeenoo maqee kámuqoo narí káaqa qára andeeqára fasiqa anaasee kámmannimaqaaneera kúqinai. Maasá mináindikuaqanna iaqéera, maqee mária kamuqoo ámiqira ainainá kai maasá áruqarara rímariasaikámma fuaqéera kúqinai.

¹⁵Titusa anée mi-ainainná maqee qinée qúnna áinainna faiqí ánaasee naakápaa. Ánutufa aní qímamínara sía rufíaa. Afeekaikámasee qímannimia. Aneenná afeekaikámambinana fuki faakí qídana ámiqira óosana andeeqára óosana máraaqeera qímannimia akaqáusa mandóosana máreefoora qáoo qía. Aníara mandá faiqi fee káqikaa faiqi fee qifoora, Ánutuna ufasáa afeekaikámáfinana andeeqásee qímannimínaqa sía miqíqa.

Pauroofa Yísuna ufa írimarusa andeeqára máriranara naakápanau.

3 ¹Titusa anée maa-ainainnára faqa maqee maqee Kareetee máqannaasa náaqoo áuqaina íriaqa. Misá kaamána rakísirausara

maasá úriqararausee qímasee eedóo kai qiaqa. Aiqáma misá ámiqira ainainiranara qífaqa kási kási kái iaqa.

²Maa-ainainnára faqa qímannimia. Misá sía mandúfa moonára qiaqa. Misá reendeénira óosana faqa aqoondikira óosana faqa kai máraqa nuaqa. Misá aiqáma fasiqa ánaaseera reendeenámamdee kai aiqáma ainaina iaqa.

³Óoqai maasá faqa misá naanna ráidaqa, fúrufariaafanausa máridaqa, ufa rukiée maríafanausa máridaqa, maasá káqiruna ubeekéeaafanausa máridaqa, maasá faqa daundurákina qídudusaa árirafa qiqá qífaqa rumbéusa idukúqoosa máridaqa, maa-maqánasaa ámiqi ámiqira ainaina fannoo maasá rumbéusa maasá faqa aiqáma aukwana qífaí sánduriaafanausa máridaqa, mooná ainaina qáfaafananoo qímuqusidanoo qímukéusa máridaqa, maasá faqa moosá nínafaafananoo fídiaqaamma nímaqee maríafanausa máridaqa, misá faqa maasá qíqafóofanoo miqíkai ínoo fídiaqaamma qímaqeeamariqau. ⁴Ánutuna maasá asumu máraaninafa narí áfaarirana faqa narí ámuqusiranannai faqa akooroomáseenoo miqóo mifá maasá únnaqira mandá ainainakinaana maréeqeenoo káqinni quqánnisanau, mandá ququsaki máriafannana. ⁵Sía maasá ámiqira saikafáú Ánutufa qáfamaseenoo miná ákiaqarau maasá asumu máranau narí ámuqusiranannai kai maasá asumu máranau. Kaifáa ánaaqi ánaaqi kámmafirana mifá nammáriara foora maasá findaukámannisanau. Minánnai Ánutufa maasá asumu máranau.

⁶Ánutuna náaquqara andeeqara maraquna fannoo Yísunannai maasá asumu máraaninnanasaqari maasá únannai ánidanoo firaqóo maasá dáakuqimaqaidanoo. ⁷Miqúnara Yísuna áfaariranannai kai maasá Ánutuna áfusaa andeeqárausaikiqa máridaqa náaru náaru márirana máridaqa, asasídaqa áfeesídaqa máridaqa.

⁸Mi-ufána ánoona ufa kai qímamidana aninná írirafa minásaa rusímari úfafa máridanoo. Titusa qinée Pauroosa maa-ufána faqa aní qímamíqanana anée Ánutuna ufa írimariasa qímannimia. Misá sía fífaú fáafau úfa kai ída máriaqa. Misá aiqáma kari andeeqára ainainiranaki máridaqa áuqaaqeeera qímanniminaqa maqee maqee minakí kai máriaqa. Mi-ainainiráfa aiqáma fasiqa ánaasee dadaaqí marífa máridanoo, anée miná uqéerasee afeekaiakía. ⁹Anée Ánutuna ufa nímidana naráfumau naráfumau qínnanaki sía minakí áqufua. Sáina áaduma máriani. Moó fannoo narí akeekú akaakú óosana oosana ufa qínafa sía anée minakí áqufuani, anée káqinni mária. Mooseena sándufasaara tínoo taanóo ríqa rákinausakina minakí faqa anée sía áqufua. Maa-ainainná áuqeeamarinakina sía ánoona fáina fífaú dapi ainaina áuqee márinnanaki sía minakí áqufua.

¹⁰Ánutuna ufa qímariasakiqari moó fannoo mandóosanara sandanáinai qímarinnana qaara kari kái aaquqíra ufa qímmamia. Kafáa fée qínana

dóo miná ámeesa uqamáqaa. ¹¹ Miqí marí fasiqana írirafa fúrufarirafa márídanoo. Miná mandóosana fannoo miná áaqarana koorooídanoo narí faqa narí áaqaranara faqa íridanoo.

Pauroona ákara áti rafáaqafíra ufa.

¹² Qinée Pauroosa Arateemasana fee Tikikusana fee anée máriannaqoo niqíqána aní saikásaa óonu rakísifana anée Nikoopoorisa máqusai káqi káqi fúa. Suara úqi mari áukuana qinée Nikoopoorisa máqusa óonu márianauree qídaqa. Anée amanaikínana miqóo óonuree qiní paqúria.

¹³ Anée Kareetee máqa maaqai káqi márídana Seenaasifa írirana akoofása márufa faqa Apoorosifa faqa nári fínnannai fífana anée faqa miqandá dadaaqía. Moo áinainara miqandá sárauqifana káqi mara nimisée dadaaqínaqa ámiqimasee fuaqa.

¹⁴ Maasá níqoondi Kareetee máqannaauqa sía nísauku raqándaamásee máriaqeera naamúaqiaqa. Misá maqee maqee maqásaa ánoona aináinirana kási kásida niqóónausa faqa dadaaqí márinnanaki márídaqa nári ánoona ainaina áuqee maríanaki faqa márídaqa akaqáusa niqóónausa náida nímiaqeera qímannimia. Miqímasainaqa misá saiká sía fífau irairaaíani ánoona kai kambíqaani.

¹⁵ Aiqámausa qiní faqa mária fasiqausa aní Titusana ámandaidaqa. Yísunasaa mundímariasa anée márianannai máriasa maasára rímariasa anée misá faqa nímandaa.

Ánutuna káqi nímirafa ínnisaa faqa máriani.